

5 cent.

Gazeta de Mallorca

CRONICA SETMANAL CASOLANA

Arts y Lletres • Costums • Tráfic e Industria • Notícies • Anuncis y Reclams • de Ciutat y la Pagesia

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

IMPRENTA DEN JUSEP MIR.—Cadena de Cort-11.
Dirigihi sa correspondencia y quesvuya més que s'ofereça.
Demanauihi sa tarifa d'Anuncis y Reclams.
Ventajes a n'es suscriptors.-Ja's sap: avuy en dia, més ven qui més anuncia.

Primera anyada. Núm. 12.

Palma 20 de Juny 1903

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Per tot Mallorca y dins Espanya: tres mesos:	1 PESSETA
Per fora Mallorca: al Estranger.	1'50
Número corrent: 5 cèntims.—Estantis	0'10
Llibres mallorquins casi regalats.—Suplements gratis a n'es suscriptors.	

La Roqueta
FÁBRICA DE CERÁMICA ARTÍSTICA
 Una feta remade en
 MALLORQUINA DE LLAMBEIGS METÀLICS

S'hi fan reproduccions de qualsevol exemplar d'algún mèrit y bellesa que se troben en aquesta illa; lo metex que objectes decoratius d'esquisit gust: columnes, jérrors y tèsts per flors, jardineres, bustos moderns y variades figures modernistes.

Admet encàrcecs per fé anuncis de ratjoles, decoració de frontis, fatxades y habitacions, y tot lo demés que correspon a n'aquest ram.

Tenda y despatx de LA ROQUETA
 Carrer de Sant Miquel, n.º 27 y 29

 FÁBRICA: a Son Espanyolet

Fruyt del temps

RODA que rodarás, de dia en dia, de setmana en setmana, vètmos-t' aquí ara meteix que ja hem doblegat es mitjan Juny y mos trobam en es punt qu'es pronòstics senyalen s'acabament de sa primavera y s'entrada d'estiu, y encara podem dí qu'es temps reitant trèu sa cara hivernenca. En tot, fora en so fret, podríem sospità si mos trobam a ses derreries de Mars o principis d'Abrial, y aquesta es s'hora en que apenes hajem pogudes veure aquelles clares diades d'aire teb y cel blau, que tot heu alegren y embellissen.

Nigulades y brusques desyara, cel entelat y gris, serení es dematins y ses vellades, que vos refreda y encadarna si us agafa de cop descuyt, vos fan pagà s'atrevidament d'havè arreconada abans d'hora sa robeta d'hiyern, per trèu sa illista o s'escambray que prescriuen ses modes estiuengues.

Hem vistes ses processons del Corpus y hem ensatada sa posta de ses festes de carré, sense que sia estat necessari fé gran consum de ventays ni havé de desentrà y refrescà sa gorgamella exuta, a forsa d'aigo gelada o de gracioses.

Y no es ja solament cosa d'enguany aquest retard que's nota y s'observa, de sa entrada d'estiu. Anys enrera, ja s'en adonava un relotgé, gran pescadò de sauges y d'oblades, que haventse vist per aquest temps a agafà qualche pop en pesquera, que li arribava fins a sa pell, se solia exclamà:—¡Sa màquina des temps no va llatina! tenc per mí qu'es fuell del mon ha fet sentiment, o té rodetà o pèrn que li fluxetja!

Valga que llavò vé sa compensació. Arriba s'estiuada, vos posau a suà, y sa basca vos dura fins a devés Tots-Sants,

abolint s'antiga costum de trèure ses capes per les Verges.

En es diaris y revistes no hi mancarán esplications d'aquest fet, y veureu com En Flammarión y es seus confraries dirán que axò vé de ses taqués des sol, o de que'l mon s'en decanta o s'acosta a tal o qual constelació o a sa carreira de Sant Jaume...

Lo cert és que anam enderrerits. Y aquest enderreriment o retràs astronòmic d'estacions, par qu'influesta damunt tot quant hem de fé y enlléstí: fins y tot en so publicà sa convocatoria o programa des certamen literari de sés Fires y Festes.

Ja hey ha poeta ciutadà—y tal volta qualcun de la part forana—que no s'osega y passa males nits desvetlades y es menjà no li còu, pensant en so perill de que no li romanga temps abastament per posà en net y envia ses odes y romanços amb que confia guanyà joia.

Realment, si la cosa seguex tan resseguda y daxo-daxo, serà cosa de perllongà es certamen per ses Fires y Festes de l'any qui vé.

No u deym per mal.

Ara qu'estarem llests de processons y d'exàmens de Montission, comensarà s'escampadissa de la gent ciutadana que té sa fortuna de possehi cases.

El Terreno y Portopí y es Molinà, es Pont d'Inca y es Portitxol, Son Sardina, Son Serra y sa Vileta—sense contà altres redolls de més enfora—se poblarán de famílies que paguen cad'any es censal des veraneo y creurien morirse o no arribà amb salut a Sant Miquel, si havien de passà ses mesades de Juriol y Agost a dins murades.

Encara que amb axò de dins murades ja comensa a haverhi trenques, y portell per on escapà. Y sino, que u diguen es veinats de per aquells carrés y carrerons entre sa Porta Pintada y sa de Sant Antoni, que poca volteria haurán de fé, d'ara endavant, per anarsen a fora-porta. Ara hi podrán exí, tot dret y a peu pla; y sense sortí de sa botiga o des piset, tendrán més ayre per alenà aplè, y més espay per escampà la vista.

Bona cosa será estada per tots aquells estadans—y no gens dolenta p'és contrabandistes de consums—es tirà en terra y esplanà tot aquell bocí de murada que los privava vista y espay.

Així u vejem d'ets altres.

Si durant algunes setmanes hem interromputa sa costum de pujà dalt la Sala per informarlos y donà conte de lo tractat y resolt a ses sessions municipals, no es estat per peresa, sino perque es programa o orde del dia qu'es diaris ja mos donen y fan a sobre per endavant, no oferia cap assunto especial d'aquells de gran interés o que surtís demunt sa retxa des «nostro pa de cada dia».

Axò no vol dí que fòra de sessió, no n'hi haja hagues axí meteix d'ocurrències de ses qui ocupen s'atenció y activitat des retgidòs y los fan moure una

mica més de lo ordinari. Valga per exemple es nombrament de delineant, que no s'es pogut fé sense moltes anades y vengudes y per afegitó qualche protesta.

Ses projectades Fires y Festes d'Agost vinent també promouen reunions y juntes y conferencies a balquena; y axí y tot, passen dies y setmanes, y es termini s'acusa y casi no tenim res en es fus, com a cosa resolta y acordada.

Per voltes que li donem, s'es mesté regonexe que Deu no mos ha fets per dà a efecte ses coeses a gran velocitat. En questió de trassà projectes y plans, som tots uns espasetes. En lo de arribà lo projectat a cumpliment, sense perllongues ni destorbs, jaxò ja son figues d'altre sostre!

Per com s'Ajuntament no estiga tan atrafegat y haja trobada y donada soluciò a n'es complicat problema d'instalà sa dotzena d'aubellons públics proposats den Benet Pomar, (a raó de mil pessetes cadascun) mos permetriem cridarli s'atenció sobre un assunto qu'ara trabaya y va a má de logrà s'Ajuntament de Barcelona.

Es projecte no es altre sino consegui sa cessió des castell de Montjuic a la ciutat; amb tots es terrenys y costers d'aquell puig, que sumen moltes corrades.

Diuen qu'es Govern y especialment En Silvela hi fan bon só; y que per poc qu'empenguen es barcelonins, aquesta vegada en surtirán amb la séua. (*) Noltros aquí també en tenim un de castell, militarment inútil, demunt un puig, ran de ciutat; y cent vegades s'ha dita y demostrada sa conveniencia de qu'es ciutadans en poguésSEN gaudi y disfrutà des costers y pinars qui l'enrevolten, y que convertits en parc y lloc d'espargiment, serien p'és moradors de Palma una gran ventatje higiènica, una profitosíssima millora.

Cap feyna hi ténen dalt Bellver, per seguredat o defensa estratègica, unes quantes dotzenes de soldats o artillés, amb uns quants canonet y fortins y reductes de l'any tirurany. Aquella antiga clasta, aquelles galeries y cambres espayoses, aquelles torres y terrades guanyarien molt, si les llevássen s'aspekte trist y desolat de corté qu'ara ténen; y milló y més propia aplicació les podríen donà, dins es plans y projectes de sa Palma del porvenir que molts imaginén y entreveuen, ara més que may, amb motiu d'havè comensat es seu exemplament, tirant en terra ses murades.

Alcalde que conseguis tal millora, encara y tot qu'altra cosa no fés de bò, la se tendría ben merescuda a sa estàtua, y amb ella s'agrahitment de tots quants dins aquesta ciutat s'hi fan la vida.

Qui no pot segà espigola. Mentre arrib es dia de consegui miores y reformes tan grosses com sa que acabam de senyalà, aprofitemmos y fas-

sem gracies de qualcuna altra més petita que ja tenim lograda.

Heu deym per sa que fan a la riba des Moll, donantli una amplaria majò qu'ha-via mesté com es pa, perque la gent no anàs estreta, amunt y avall, amb perill de llenegades y caygudes.

Ara, d'estiu, en vení hora-baxa, quant la gent s'encamina cap a n'es Moll, a fé quatre alenades d'aire de mar, fresquet y sanitós, serà un xalà poderse passetjá y fins y tot assèurese una estona demunt la riba, desde sa caseta des pràctics per amunt, fins a sa farola.

Y d'hivern, a ses hores de bon sol, en dies de calma y de poc vent, no direu que no hi fassa bon estatge en aquell endret, d'on sa vista's pot espaya per tota sa nostra bella bahía, desde es caps Blanc y Enderrocat fins a Calafiguera y es turons y serrals de na Burguesa.

Y si a n'axò s'hi afegia sa fácil urbanisació de tota sa esplanada des moll vey, y tayaven aquell uy de poll de devant ca'n Ariany, y arreglaven es «passegí den Sagrera» fins a Santa Catalina... ¡bunyol dins mèl!

¿Y qui mos diu que no u vejem prest d'ut a terme, a tot axò...? El mon no es fet amb un dia.

Viatje a Orient

Una excursió espanyola a tèrras orientals, es com un'amerita qui s'adressa, dins sa vida d'inactivitat y peresa que rossegam, y que mos té tan aislats de sa febrasa y remoguda vida moderna.

A Espanya, encara no ha desaparecut del tot es concepte que antigament teníem des viatges llargs; y espanyol hey ha qui se creu casi un nou Colon, perque es sortit tres o quatre vegades de sa séua província o es estat un parey de setmanes a terra de moretons. S'havé anat a Cuba o a Filipines, ja dona dret a conversà fort y amb tò doctoral de quesvuya se tracti dins una reunio. Es qui son estats a Fransa, Inglaterra, o a qualcuna altra gran nació d'aquestes que frissen y malavetjen a progressà ferm, d'aquells ja no'n parlam, perque soLEN havè perduda aviat, intelectual y moralment, sa séua nacionalitat espanyola.

Naturalment es catalans son es qui més sovint se veuen a viatjá, per rahó de ses majòs necessitats de sa séua industria y comers. Axò y sa proximitat de sa frontera francesa han produït un contacte de cada dia més freqüent entre catalans y forastés, fent notà a n'aquells sa inexorable necessitat de posarse a n'es nivell de tots es pobles avansats, cercant en sos viatges autres utilidats y fins, ademés des purament comercials, qu'encara que son es qui van davant ets altres y regulen sa marxa d'una civilisació, no's basten a sí metxes per sosténirse y produï un progrés real y verdadé.

Animada per aquest pensament, s'es for-

(*) Si es cert lo que llegim a alguns diaris, sa cessió y es derribó des castell de Montjuic ja es cosa resolta y concedida.

mada una comissió a Barcelona, per organitzar una excursió a Atenes, amb motiu de l'Exposició Internacional qu'allà hi haurà p'és mes d'Agost; aprofitant s'avinentesa per fer una passada per altres països, y visitant es llocs consagrats per la civilització grega, per la romana, per la oriental y sa faraònica.

S'itinerari serà: de Barcelona a Nàpols, Atenes, Beyruth, Alexandria, Palerm, y de Palerm altra volta a Barcelona. Es viatje durarà un mes, aturantse es dies necessaris a cada ciutat d'aquestes, y principalment a Atenes.

No es, ni de molt, s'aspecte purament recreatiu es més interessant d'aquesta exida, qu'axí y tot ja valdrà la pena de ferla tot aquell qui pot. Es catalans, tan pràctics en tot, se son cuidats ben bé de que prengués part en s'excursió qui sabrà treurerli tot es suc instructiu. Don Antoni Rubió y Lluch, catedràtic de Barcelona y helenista estudiósissim, qu'altres vegades ja es estat per aquelles terres y n'ha trèt bon fruit des seu estatje a Grecia, donarà conferències històriques sobre es països que's vajen visitant; y Don Jusèp Puig y Cadafalch, arquitecte barceloní, farà lo mateix, respecte des monuments de cada país.

Amb aquestes llisons pràctiques, donades a la vista de s'objecte descrit, hey ha més qu'aprendre qu'amb un parey de cursos estudiats a dins una classe d'Universitat; perque son llisons que impressionen més y desperten s'activitat intel·lectual de cadascú, mouen una corrent fecunda d'idées propies y personals, y sobre tot, no s'obliden may.

Tampoc deixarán d'atendre ets excursiònistes a sa part mercantil del viatje. Saben molt bé que trobarán cases de comers a n'es costat des monuments històrics, y farán es cap viu per cercà mercat a qualche producte espanyol. Tots es qui sien comerciants, podrán dursen mostruaris y fènta de propaganda com vulguen, cada pic que devallen en terra. Y qualcun n'hi haurà qu'en tornà essé dins Barcelona, li pujarán més ses ganancies que ses despeses del viatje.

Sia com sia, lo probable es qu'aquesta expedició servecsa de comensament per ferne d'altres cada any, com se veu tant sovint fora d'Espanya. Convé que mos ne recordem d'aquell temps en qu'es barcos catalans,—y qui diu catalans diu espanyols—navegaven per tot es Mediterrani, y de que espanyols foren es primers mariners d'Europa qu'arribaren a Amèrica.

Amb sa facilitat d'avuy en dia per anà d'un cap de mon a s'altre, es viatges son s'única manera que tenim de reconquistar la fama perduda. Sa nostra nació pateix d'anèmia y fluxedat; y a noltros mos convé tant es viatjá com a un malalt convalecent es fé bones voltes p'és camp, perque li toc es sol y s'oratge.

DE FORA-MALLORCA

Victoria des proteccionisme.—S'incident de Servia.—Casino de senyores.—Wagnerisme.

S'arma principal des partidaris des lliurecamvi los es cayguda de ses mans, ara amb sa nova orientació qu'ha presa la política comercial britànica.

Sa innegable prosperitat de totes ses industries ingleses baix d'un règimen lliurecamista, era s'argument de més forsa per tots es qui seguien ses doctrines econòmiques den Moret, s'enemic mortal del proteccionisme, s'homo funest qu'ha simbolizada a dins Espanya sa viva oposició a tot lo nacional, a tot lo nostre.

Un polític anglès, molt antipàtic a tots es meridionals perque es una encarnació admirable des poble que governa, ha donat ara un gran exemple que no serien capasses de seguir molts des nostros ministres. En Chamberlain, desdiguente de ses con-

viccions de tota sa séua vida tan prest com s'en es temut de que perjudicaven a Inglaterra, ha alsada sa bandera proteccionista com a unic mèdi d'alsà des seu decaiment un parey d'industries que començaven a sentirse molt perjudicades per la competència de països aon es proteccionisme es estat sempre professat com a llei comercial indisputable.

Es nostros polítics no solen tenir la virtut d'humilitat d'aqueixa manera tan noble es seu parè, davant la conveniència nacional. En no esser que's tracti de girarse la casaca, com solen dir, per obtenir un ministeri; lo qu'es axí, cada punt n'hi ha que baraten d'idées polítiques amb tanta facilidat com qui se muda unes sabates. Y ben mirat, axò vé a esse una manera de practicar el proteccionisme individual.

Si creguéssem que s'exemple d'Inglaterra havia de parexe a n'es nostre Govern digne d'esse imitat, donariem s'enhorabona a n'ets industrials catalans y a n'es vascongats, casi tots ells adèptes convencuts de sa doctrina proteccionista.

* * *

Una mort tràgica o novelesca, una mort que no sia sa vulgà y corrent que veim cada dia, dona popularitat a moltes de persones que sense axò, romandríen dins s'indiferència de tothom.

Axò li ha succehit a n'Alexandre de Serbia, fiy d'aquell capverjo coronat, el rey Milà; un reyetó vulgaríssim que no tenia casi res de rey ni tant sols d'homo distingit; que mai va fer res en vida que cridàs damunt ell s'atenció d'Europa, fora s'escàndol de casar-se amb Na Draga Maschim; y ara qu'es mort, comensen a parlà d'ell llargament tots es diaris del mon.

Axò si; en parlen amb una indiferència d'aquest innoble assassinat, com si estigués completament provada la culpa de les víctimes y no se tractás més que des cumpliment d'una sentència justa—suposant que pogués esse justa una sentència de mort—duita a son terme amb tots es requisits legals.

«S'incident de Servia» diuen ses notes diplomàtiques de ses potencies, indiferents davant una seuvatjada tan repugnant, axí com també miren tranquilles matà de tant en tant, per orde del Gran Turc, un quants centenars de malanats armènies.

Ara, d'aquí un parey de dies, començaran ses comunicacions oficials entre ses cancellerías europees y es nou ministeri de Belgrado, format p'ets assassins d'es ministres anteriors; y a n'aquestes comunicacions es ministres nous farán bò parlarhi de s'esment qu'estan disposts a posar per sostenir s'orde y sa legalitat y sa justicia y es respecte a n'es dret... Y axí, tira-tira, seguirà envant, com si tal cosa, la gran comèdia humana.

* * *

Com si no bastassent es casinos de tota casta a on poden anà ets homos a pèdre es temps,—y gracies si no hi perden res pus,—ara s'en es ubert un de nou a Madrid, expressament y apostar per senyores.

Encara que sia casino de dones, no té res de femellenc, ja que hi ha sala d'esgrima, de billàs, de tresillo, y saleta per fumà y tot.

Com no es de suposar que sa Junta des casino privi s'entrada a n'ets homos, correspongent a sa galantería d'aquests, qu'admeten senyores a ses séues societats, no hi faltarán curiosos que arriscantse a passar per *gonelletes*, vajen a ensunyar que tal s'hi passa es temps dins es nou casino; y sobre tot, no deixarán d'aprofitar-se de ses ocasions en que hi haja qualche festa per sa qual ses invitacions hauran de dir: «Señora de Tal... y caballeros que guste acompañar».

* * *

No hi deu havè en tot el mon un admirador tan entusiasta den Wagner com es compte de Sunford: un escocès molt ric

que no viu per res més sino per admirar ses obres de s'immortal mestre alemany.

Viu a un castell qu'anomena Varteburg, y tot lo qu'el rodetja té noms trèts des poemes wagnerians. A n'es criat l'anomena *Volfram*; a una ego blanca li diu *Elsa*, y té nou cutes d'aygo de lo més atrevides, amb sos noms de ses nou *valkries*. Està abonat, com es natural, a ses funcions de cada any a Baireuth; pero endemés té tot l'any a ca'sua una petita orquestra que toca invariablement música den Wagner; y si per desditxa qualche música anomena tant sols un altre composito, es comte el trèu defora immediatament.

Un detall. Es fadí, y no's vol casar fins que trobarà una dona que sapia de cò en es piano totes ses obres den Wagner. Si'n troba una que tenga tan rara condició, y per tot lo demés li agrada, ¡cap a sa vicaria s'ha dit!

No u sé; pero tenc pò de que es bon comte de Sunford haja de romandre fadí tota la vida.

La cansó del moliner

Cadascú a ca'sea sap lo qu'ha mesté:
¡venga blat per molre,
que som moliné!

Jo d'enfarinar me
bé sop y bé din,
y els parroquiàns diuen
que molt m'enfarin.

Que diguen, que canten;
res va a son endret,
iy volen que hi vaja
el molineret!

Mes, fent ma farina,
se m'ha'l cor nafrat
y'm sembla que'l tenga
massa enfarinat.

Y el cor me gemega
y'm diu tot percut:
—¡Treume exa farina,
tornem la salut!

D'infant ja m'ho deyen:
ho hagués escoltat,
que sols aprofita
lo pa ben guanyat.

Miquel V. AMER

Tradicions populars mallorquines

Es Puig de ses Bruxes y el Rey En Jaume (1)

Com anau de Lluchmajor a Algaida, trobau dins So'n Saleta un puig en forma de formiguer, tot una roca, ple de clivells y regates.

Si hi pujau, devers mitjan lloc hi trobareu una cova rotja.

Diu la gent que d'allà dins sortien ses bruxes en temps des moros; y que per axò a n'aquest puig li deyen y li diuen *de ses bruxes*.

Si'n passava cap carro per allà baix, es parey ho havia de fer de tot per treurel.

Diuen qu'era que ses bruxes s'hi enca-mellaven demunt, sense que les vessen; y, com eren més que mosques, assolaven es carro, que no hi havia qui'l rossegàs.

Es cristians que'l rey En Jaume deixà per poblar Mallorca com l'hagué presa, anaren a donarli part, d'axò de ses bruxes.

Y ¿que fa ell?... S'en vengué, y ab un parey de capellans y un escolà y ab sa carrossa se'n va a n'aquest puig per maleir ses bruxes, y que no'n quedàs nescia.

Se'n hi puja ab sa carrossa, y a sa cuanya hi planta la creu.

Mentre tant es capellans feyen sa séva tasca, y s'escolà, de por que tenia de no esserhi demés, se posà demunt un altre puig veiat, que per axò se diu *es puig de s'escolà*.

D'aquelles bruxes no'n véren pus la pols ni noves.

(1) M'ho contaren mos amichs el R. D. Agustí Puig, Pre., catedràtic del Seminari, y D. Antoni Salvà, misser de Lluchmajor.

No anaven de creus ni hi volgueren peres ab sos capellans ni ab el rey En Jaume.

Ab so pujar y devallar sa carrossa per aquell puig, ses robes feren aquella partida de regates qu'encara se veuen.

Es qui hi son estats me poden guardar de mentir.

Sa llenegada
des cavall del rey En Jaume (2)

Derrera's convent de ses monjes d'Inca, a sa costa des molins, surt una timba a flor de terra y fa una regata, una espècie d'arregussay.

Diuen que va esser que'l rey En Jaume, com perseguia es moros per esvairlos de Mallorca, un dia era dalt es *Puig major*, y los me veu devers Inca.

¿Y que fa ell tot d'una?... Pega esclafit y esperonada a n'es cavall, y es cavall llongo, y se tirà just demunt aquella timba.

Es cavall ab una pota llenega, y tant fort aferrava, que va fer aquella llenegada, aquell arregussay, qu'encara s'hi veu ben senyat y ben conexedor.

A n'es moros al punt los hagué assolits, y es bocins més grossos que'n dexà, foren ses oreyes.

Ell no s'hi posava per poques aquell rey.
Ni s'en porien riure gens.

Ses potades
des cavall del rey En Jaume (3)

En es *Coscoys*, per ont passa sa partiò entre Marratxí y Santa Maria, se veuen uns clotets com a potades de cavall.

Diu la gent que les hi va fer el cavall del rey En Jaume com perseguia's moros de la muntanya, y des puig de So'n Cos de Marratxí ab un llongo se tirà a n'es *Coscoys* de Santa Maria y ab un altre a n'es castell d'Alaró.

¡Ves si ho havia d'esser abrinat y bufarrell aquest cavall, que pegàs tals llongs! y si havia de ferir rostit ab ses potes per allà ont s'afuava!

No hi ha remey: es cavall havia d'acompanyar es cavaller.

Segons s'atlot, ses juguetes.

Antoni M. ALCOVER Pre.

Sa Fadrinarda

He sentit contà moltes de vegades a ses tires que nina més guapeta y etxerovida que jo, com tenia tres o quat'r anys, no s'en es vista may, ni Deu n'ha posada cap a la terra.

Diuen que tot quant deya y feya eren monades; que tenia unes sortides tan agudes, y que tothom s'embabayava amb mi, en haverm-me sentida conversà una estona.

No hi havia capritxo que mon pare y ma mare no'm consentissen, ni desitx que no'm satisfiessen, ni malcriadesa que no'm perdonàssen: tot—jay de mi, ara u coneix prou!—per estimació ben mal entesa.

Vestida sempre com una pintura, neta com un ivori; uys blaus que jo tenia, cabeyets rossos y reuils, boca petitona y galtes carmesines, me sentia alabà sempre de tothom, y no'm veia may enderré de monoxines, afalagadures y besades.

Jo comandava sempre. A onseuya fos, no hi havia altra voluntat sino sa méua. Lo que sa nina desitjava, allò era lley, per tothom de ca'meu.

Ben car m'ha costat aquest imperi y se nyoriu. ¡Ay, si fos ara!

Un poc més grandeta, com vatx cumplí set anys, no hi havia qui'm trencás al devant en res ni per res, de tot quant jo'm proposava.

Que no volia d'u un vestit... Ydò no'l duya, y m'en feyen un altre diferent.

(2) M'ho contaren mos amichs D. Gabriel Liompart, prevere, catedràtic del Seminari, y D. Nadal Garau, prevere, naturals d'Inca, que los ho contaven com eran petitoris.

(3) M'ho contaren mos amichs els preveres D. Bartomeu Alcover y D. Francesch Forteza, que han sentit contar mil vegades per Santa Maria, y D. Juan Roselló, de So'n Forteza, d'Alaró.

Que no volia anà a costura... Ydò no hi anava.

Que no tenia ganes de brodà ni de fè ganxet... Ydò no'n feya.

Que quant me donaven sopà no volia s'ou frít perque es vermey no era romàs bé en es mitx des blanc... M'en fregien un altre.

Qu'espenyava una nina d'uè o un ventay... Idò, ben espenyat, y lo'n demà, un altre de millò.

M'en duyen a passatjà, p'es Born o per la Rambla, tota plena de parfalans y randles y capellet... Y me sonaven just musiqueta dolsa a ses oreyes, ses paraules que sentia y escoltava, passant, passant:

—Oh, quina monada de nina!

—Es una pintura!

—Heu vist res més agraciad may!

Y jo, pobre de mí, que bé m'ho creya. Sa llevó de vanitat va trèure bon caluix, y massa va arrelà dins mí metixa.

Quinz'anys tenia, no encara ben cumplits, com m'allargáren.

¡Oh, si llavò m'haguésseu vista, que de grins en es cap, y que de vanitat y esponera!

Tot es Born m'era estret per jo passâ, y no hi faltava may, ni d'hivern ni d'estiu, en dia de música.

De pretendents y enamorats, ¿qui'n treuarà conte...? De cartes y billetes que'm duya una criada complacent, ¿qui hauria tengut temps de llegirlos?

Y jo sempre, vana y empiulada, creguda de que per mí tot era poc, es gran gust que passava era dû una dotzena de jovensans en revolt, demostrant fé cas avuy a un, rebrotxantlo demà per enloquirne un altre, y riguentme de tots, com si'm tirassen payes de Menorca.

Me deyen que n'hi havia un entre tants, formal y bon atlot, qui de bon-de-veres m'estimava y podía ferme venturosa.

Jo, no més de sentirlo alabà de bon atlot y formal, ja'm bastava per fé manco cas d'ell, y prendre per curtedat y beneytura allò meteix de que l'alabaven tant y tant.

Dèu o dotze anys he viscut d'aquesta manera; he vista morí ma mare, y a mon pare li han tornats blancs es cabeys a forsa de disgusts, pèrdues d'interessos y desgracies.

Ara n'he cumplits ja vint y nou, y coméns a fè altres contes.

Ses meues amigues de joventut se son casades casi totes; y m'entra un corcò, en dia que les veig, de braceit amb s'homo, o menant per sa mà qualche infantó rosset com un fil d'or, que los somriu, quant jo'm passeig tota sola amb sa tía.

He hagut de dexâ anà fantasies y figurins, perque es pedás no basta.

Y he de fé estiu y hivern d'una manteta y un vestit, y he d'anà un poc ranci de moda, perque no tenc altre remey.

Tant com de primeres brufava a n'es brou y despreciava bons partits, ara en prendria amb ses dues mans un qualsevol, sols que'm volgués una mica de bé y m'assegurás es pa, per com seré més véya.

Pero, ay! ets aucells passen de llarc, y ni un s'arriba a posà demunt sa branca.

Aquells qui'm coneuguérén tant vana y esquitarella fa dèu anys, me sembla que s'en riuen de mí y me ténen llástima, ara que'm comensen a veure un fadrina empesa.

Mon pare es mort. Tota sola en el mon, sense més companyia ni agombol que dues ties que patexen de reuma y d'aufragó, ¿que serà de mí, Deu meu...?

D'aquí altres dèu anys, jo seré també una fadrinarda pahida y confitada... No tendré més remey que ferme beata o despesera.

Hauré passat p'el mon com una planta borda, sense ningú qui m'encobehís, en vení es dies de ses fredós y ses tristes. Més que s'estrenyedat y sa miseria que

veig per devant mí, me donen pena ses recordances de joventut locanda y vanitosa.

Tot m'ho veig a vení, lo que m'espera. Gírgola solitaria en mitx d'un camp, viure sense un motiu ni una afecció que me lligui a la vida y la'm fassa parexe curta ygradable.

Y qui sab si en vení es dissaptes de cada setmana, me veurán amb altres jayes com jo, abrigada amb un mal mocadò y una manteta colò d'ala de mosca, esperant dins ses entrades de casa de cavallé es quatre céntims de llimosna!

Qui sab si m'arribarán a tení ben repardada es qui de jovensana'm coneuguérén! y dirán amb una riayeta que m'entrará fins a n'es moll d'ets ossos:

—Vetla t'allà! aquesta es aquella bella mossa, que tot lo mon li era poc, que brufava tant a n'es brou, que duya es fadrins en revolt y no n'hi havia cap de bastant bo per ella!

Fadrinetes qu'estau pera merexe, mirauvoshi de prim a dins aquest miray.

—Y Deu vos quart d'un ja está fet, per mala cura o lleugeresa de part vostra!

ANGELA MARÍA

LA VIDA

Assegut moltes estones demunt l'aspres penyalar que mitx tomba dins la mar, me plau contemplar les ones demunt l'abisme rodar.

Y al veure sa eterna exida y'l seu remorós afany exclam jo:—Tal es la vida! ones que vénen y van... No es altra cosa la vida.

De dins la vall, l'alta serra que lluny s'axeca, m'agrada contemplar, y la boirada que per les roques s'aferra a trench d'auja, d'hivernada.

Y quant el sol l'ha espargida, pens que axi es la quimera de los somnis de la vida: boira que corre lleugera... No es altra cosa la vida.

De les flors totes pintades que brosten al dématí entre l'erbei del jardí, de fina essència impregnades que roba l'oratjol fi;

quant a la nit veig marcida la color y la hermosura, considerer que axò es la vida: floreta que apenes dura... No es altra cosa la vida.

Allà, de nit, quant fent via passa esgarriat estel per dins la foscor del cel, ab polsim de pedrería brodat de la nit el vel;

dins sa clarò esblancaïda qu'espriètjant prest s'apaga veig l'imatge de la vida: una estrella que s'amaga... No es altra cosa la vida.

Astre que se pon, onada, flor que'l vespre ja's marcida, boira p'el vent rossegada... Talment es la nostra vida: tot comensant ja acabada!

No es altra cosa la vida.

Joseph M.ª TOUS y MAROTO

1903

Fuyes y Brots d'Historia mallorquina

1323.—Juny, 22.—Agrahit el Rey Anfós d'Aragó a n'es bons serveys que li havien prestats es mallorquins en sa guerra y conquista de Sardenya, a on varen concorre 20 vaxells y algunes compagnies y estols de gent a peu que comandava s'almirall Huc de Totxo, y contribuirer a n'es bon acabament d'aquella empresa; los confirmá tots es privilegis que abans los havia concedits el Rey En Jaume, y

los otorgá de més a més franquesa de drets y pagaments en tots es seus dominis d'Aragó.

1336.—Juny, 20.—Va ésser rellevat des càrec de lloctinent governador de Mallorca En Pere de Bellcastell, y posat en lloc seu En Rotger de Ronach, ab 200 lliures de sou cad'any.

1343.—Juny, 23.—Sortí des port de la ciutat y navega cap a n'es d'Alcudia es novell Governador n'Arnau d'Eril, acompañat d'alguns cavallers, per posá setge a n'es castell de Pollensa, qui's manté feél a n'el Rey En Jaume III. Durà aquell setge fins a derreries d'Agost, en que's va retre, per convén que feren assetjadors y defensors.

1389.—Juny, 20.—Se fé una crida per la ciutat y ses viles, concedint un termini de pocs dies a tots es sards residents a Mallorca, perque buydasen el camp y s'en anàssen a sa séua terra de Sardenya, a presentarse a n'es Governador d'aquella illa.

1486.—Juny, 14.—Crida per fer a sobre sa gran victoria que contra es moros havia conseguita el Rey D. Ferran el Catòlic, conquistantos la ciutat de Loja. Hi hagué tres dies seguits de festes y aliances.

1535.—Durant es mes de Juny d'aquella anyada, arribà a n'es port d'Alcudia s'estol de grans vaxells amb que l'Emperador Carles V anava a combatre es corsari Barberotja. Ets alcudiençs l'envidáren a saltà en terra; s'Emperador acceptà s'envit, y va ésser molt obsequiat y regalat. Va posá a ca'mossén Jeroni Moragues, y llavò s'embarcà cap a Tunis, conquistant aquesta ciutat y sa fortaleça de La Goleta.

1540.—Juny, 10.—Crida real, privant es brodats d'or y argent a tota casta de vestits, per s'abús que tothom ne feya.

1608.—Juny, 21.—Penjaren un homo, per criminal y saltejador de camins, y per haver venuda una barqueta a alguns moros esclaus, donantlos mèdi de que poguésen fugir a Berberia.

1651.—Juny, 13.—Tornant de Sicilia es principe Don Juan d'Autria, s'aturà aquí a Mallorca y va estarhi dos dies. Poble y autoridats li feren gran rebuda.

1663.—Juny, 26.—Arribaren noves de qu'era estat elegit bisbe d'Oristany D. Bernat Cotoner, germà des Gran Maestre sanjuanista. Se cantá *Te Deum* solemne a la Sèu y se feren ses demostracions acostumades.

1682.—Juny, 12 y 13.—Grans festes en honor de Sant Antoni. Cremaren focs artificials que figura van un elefant amb un castell damunt. J'ondemà tancáren es Mercat, fins a sa casa de ses Comedies, per ferhi una funció de bous amb cans. Passà per uy una pareta, y en romanguéren de ferits entre es qui assistien a s'espèctacle, que los haguéren de dû s'estremunció depressa.

1688.—Juny, 20.—En bon diumenge qu'era, anà el Sr. Virrey, sa banda des capvespre, a passatjà p'es Moll; se trobà amb algunes carrosses de cavallès; y perque aquests no s'eren aturats saludantlo, tengué junta aquell vespre meteix amb l'Audiencia; en desterrà uns quants d'aquells cavallès, y va fè tancà un cotxé dins sa Torre de l'Angel.

CRONICA CIUTADANA

Un bon jurat.—Si no tenim encara cartell publicat, p'es certamen literari de ses Fires y Festes, ja tenim en camvi es Jurat qu'ha de juditjar les obres que s'hi presentarán.

Pareix que l'han de compondre: D. Juan Alcover, president; D. Juan Palou y Coll, D. Ramon Picó y Campamar, D. Gabriel Maura, y D. Magí Verdaguer, secretari.

Mos sembla un Jurat competentissim, que no podrà esse milló.

Festa a Manacor.—Demà diumenge celebra la Capella de Manacor sa festa anyal, que acostuma a esse molt lluhida y concorreguda.

Enguany, segons notices, l'honorarán amb sa presència dos escriptors catalans molt anomenats: D. Antoni Rubió y Lluch, catedràtic de s'Universitat de Barcelona, y D. Jaume Massó Torrens, autor de notables obres en vers y prosa y eruditissim bibliofíl.

Avuy demà han d'arribar de Barcelona. Sien un y altre benvinguts.

Com de costum, assistirán a sa festa de la Capella molts d'escriptors y altra gent de Ciutat y de ses viles, que cad'any s'apleguen a Manacor, en consemblant diada.

Qualcun de noltros de sa GAZETA també fa contes d'assistirhi, aproveit y agrahint sa atenta invitació que de part de la Capella hem rebuda.

Dissapte qui ve en donarem conte, de com serà anada sa festa.

Publicacions rebudes

—REVISTA DE HUESCA: publicació bimestral fundada y dirigida per nostre bon amic y erudit compatrici En Gabriel Llabrés, catedràtic y arxiver-bibliotecari. N'hem rebut es primé nú-

mero, de 80 págs., y entre es trebays y articles que conté, n'hi ha uns quants, molt notables y curiosos, d'En Llabrés, sobre sa Crònica de S. Juan de la Peña, s'antic rellotge de la Sèu d'aquella ciutat, unes cartes inèdites de Jovellanos, algunes escriptes desde Mallorca y altres punts, a n'es comte d'Ayamans, etc.—Li desjam llarga vida y suscripció a sa nova revista, y deixam establest gustosament es canvi.

—BIBLIOTECA POPULAR DE «L'AVENÇ»: Vol. IV: Historietes galizianes, per Sacher Masoch, traducció catalana den J. Casas-Carbó.—Vol. V: Nerto, poema provençal den Fred. Mistral, versió catalana en prosa, de mossen Jacinto Verdaguer.—Segueix obtenint merescuda acceptació aquixa interessant colecció popular, que's publica a Barcelona, al mòdic preu de 50c. cada volum. Té en premsa y en preparació alguns volums d'autors mallorquins.

—Ant. Bosch y Miralles: Ponència sobre el ganado de cerda, en el 5.º Congreso agrícola catalán celebrado en Palma de Mallorca.—I folleto de 21 pàgs.—N'haurem raó.

—Es núm. 2 de l'*Ilustració Catalana*, amb interessant texto y notables fotogravats: (s'admeten suscripcions, en aquesta Administració de sa GAZETA).

—Es *Ca d'Inca*, setmanari (segona tongada): *Llevant*, setmanari catalanista obrer: *Patria*: revista ilustrada, de Tarragona.—*Mont-Segur*, revista mensual de la literatura occitana, de Rennes-lo-Castel (Fràns).—A tots y a cadascun, salut y canvi.

Gazeta Relligiosa

Sants y festes de la setmana entrant

Avuy dissapte 20: Sta. Florentina vge. Demà DIUMENGE 21: El Cor de Maria y St. Lluís Gonzaga.—(Comensa s'estiu, y es sa diada més llarga de tot l'any).

Dilluns 22: St. Paulí y St. Juan, bisbes.

Dimarts 23: S. Félix prevere y Sta. Agripina.

Dimecres 24: St. Juan Batista: (abans era festa de precepte: ara axi meteix casi tothom ne fa).

Dijous 25: Sts. Pròsper y Eloy, bisbes. (*Lluna nova*).

Divendres 26: Sts. Juan y Pau germans mrs.

Dissapte 27: St. Sixto papa y St. Ladislau. (*Di-juni: no poren menjá carn*).

Coranthes

Segueixen avuy, y demà acaben, a St. Nicolau, a n'el S. Cor de Jesus.

Dies 21, 22 y 23, en el Socós, també a n'el S. Cor de Jesús.

Dies 22, 23 y 24, a la Concepció de s'Arraval, lo meteix.

Dies 24, 25 y 26, a Sant Jeroni, a n'els Sagrats Cors de Jesus y María.

Dies 26, 27 y 28, a s'oratori de Sant Juan, a n'es sant titular.

De la Pagesia

D'Inca mos escriuen qu'és *dijous* bo d'aquesta setmana es anat molt alis, amb poca concurrencia de venedós y manco de compradós. Per axò no donam nota de prèus.

</

ALS SENYORS METGES
DIALYSÉS GOLÁZ
 MEDICAMENTS VEGETALS
 GRANDIÓS ÉXIT
 S'ENVIAN ELS FOLLETINS DE FRANC
 ESCRIVINT A
J. ALDRICH G. | SANT PAU, 47
 BARCELONA

TEATRO MALLORQUÍ

ELS MOLTS ANYS A D. METROBI
 ES CORDÓ DE LA VILA MESTRE FORNARI
 ELS GLOSADORS D'ALTRE TEMPS-ES CALSONS DE MESTRE LLUCH
 SA PLAGUETA DES LLOGUES ES BÀUL DE MAIÓ BANAUÀ
 ELS DOS MESTRES DE FUSTER
 y altres pesses dramàtiques mallorquines,
 les trobareu a sa tenda den Mir-Cadena de
 Cort, número II.

OESÍES den**Thomas Forteza y Cortés**

mestre en Gay Saber

Se publicaren fa pocs mesos, amb
 un próleg den Miquel Costa y Llobera, Br., y un retrato del autor,
 en fotogravat. Formen un bell
 tomet en 8°, de 347 págs, estampat
 en bon paper de fil, verjurat, y
 lletra elseviriana. N'hi ha exemplars a 3'50 pts.
 a ca'n J. Mir-Cadena de Cort, 11,
 Administració de sa GAZETA DE
 MALLORCA.

TRADICIONS Y FANTASÍESNOVES POESIES DEN
MIQUEL COSTA Y LLOBERA
 MESTRE EN GAY SABER

D'aquest llibre recent n'hi ha exemplars
 en venda en aquesta Administració: a
 2 pesetes p'ies suscriptors de sa GAZETA,
 y 2'50 p'és qui no sien suscriptors.

GRAN TALLER
d'Escultura Religiosa
 DEN
JUSEP QUIXAL
 Villaruel, 50.—BARCELONA.

Especialitat en imatges de fusta per esglésies.
 En aquest acreditat taller se trabaya indistintament
 es bronzo, es marbre, sa pedra y sa fusta,
 construintse estatuaria monumental, tot de bon
 gust artístic y en condicions molt ventajoses.
 S'envien notes de preus, *presupuestos* y dibuxos
 gratis.—Ventes en gros y a la menuda.

LA CASA SOLICITA REPRESENTANTS

Perruquería.SALÓ den LLUC
 ARBONA: a s'antiga piazza de ses
 Copinyes (ara de Antoni Maura.) Higiènic y econòmic ser-

vey d'afeitá, fé la barba y tayá cabeyas,
 amb maquineta o tisora.—Perruques y
 postissos de tota casta, a gust y comodo
 de cada qual.

També hi trobareu pica de banys
 d'agó dolsa, freda, teba o calenta, si en
 està ja afeytats o tosos, vos voleu fé una
 rabetjada per tot el cós, que vos deixarà
 nets com una plata. Cada bany, una
 peseta, amb llençol pelut, per exugá.—
 Benhaja sa netedat, per està una persona
 bona y sana!

SALÓ DEN LLUC

COPINYES (Antoni Maura) n.º 14.

Calsats de moda
 Esmerada confecció
SABATERÍA

RATIER
 Carré de sa Cadena de Cort, 7 y 9.
 Venta de tabacs y efectes timbrats

FERRO-CARRILS DE MALLORCA**Servey de trens de passatgers**

De Palma a Manacor y Felanitx: a les 7'40 des matí; a les 2 y a les 6'25 des capvespre.
 De Palma a Sa Pobla: 7'40 de matí; 2'30 y 6'25 de capvespre.

De Manacor a Palma: 4 y 6'30 de matí, y 5'15 decapvespre.

De Manacor a Felanitx y Sa Pobla: 6'30 de matí y 5'15 de capvespre.

De Felanitx a Palma, Manacor y Sa Pobla: 6'40 de matí; 12'15 y 5'25 decapvespre.

De Sa Pobla a Palma, Manacor y Felanitx: 6'55 de matí; 1 y 5'25 de capvespre.

CORRÈUS AL INTERIOR

Surten cada dia en diligencia, per casi totes ses villes aon no hi passa es tren, devés les 2 des capvespre. Arriben a ciutat entre 7 y 8 des matí.

VAPORS-CORRÈUS**Partexen de Palma**

A Barcelona: dimars, dijous y divendres: a les 6 de capvespre (directes) y diumenges a les 5 id. (via d'Alcudia).

A Valencia: dimecres a les 9 de matí.

A Alicant: dissapte a les 6 de capvespre.

A Ervissa: dilluns a les 10 de matí, dimecres a les 9 id, y dissapte a les 6 de capvespre.

A Mahó: dimars a les 6 de capvespre (directe) y dimecres a les 2 id. (via Alcudia).

Arriben a Palma

De Barcelona: dilluns, dimecres y dissapte, a les 7 de matí (directe) y dijous a les 9 id. (via d'Alcudia).

De Valencia: divendres a les 10 de matí.

A Alicant: dimecres a les 6 de matí.

A Ervissa: dimecres a les 6 de matí; dijous a les 2 de capvespre y divendres a les 9 de matí.

De Mahó: dilluns a les 9 de matí (via d'Alcudia) y dimecres a les 6 de matí (directe).

TRAMVÍA DE PALMA A PORTO-PÍ

De sa Plassa den Coll y de la Glorieta, desde les 5 y mitja des matí fins a les 9 des vespre, surt un cotxo cada 15 minuts.

De Porto-Pí a Ciutat, de les 5 des matí fins a les 8'50 des vespre parten dos cotxos cada 15 minuts.

Tot es trajecte: 25 cént. Al Terreno, 15 id. A Sta. Catalina, 10 id. Entre estacions, 10 id.

SERVICI TELEGRÀFIC PROVINCIAL

Estació uberta a totes hores: sa de Palma no més.

Estacions ubertes de dia: Mahó, Ciutadella, Ervissa y Sóller.

De servici limitat (9 a 12 matí y 2 a 7 capvespre): Alcudia, Artá, Felanitx, Inca, Manacor, Andraitx, Sóller y sa d'Alaró (Menorca).

Semàforo: Bajoli (Menorca).

PAPERS quadriculats Whatman, Canson, Inglaterra, vegetal, ferro-prussiat y altres, tots de bona classe. Imprenta y Papereria den J. Mir-Cadena de Cort, número II.

LLIBRES LULIANS

manuscrits o estampats: com més antiga milló. Tots es qui'n tengan y s'en vulguen desí, que los duguen en aquesta Administració de sa GAZETA DE MALLORCA, amb nota de prèu. Tendran preferència els manuscrits, sobre tot si son demunt plegamí.

Si anau darrera trabaya d'imprenta garrits y primorosos, no teniu més que encarregarlos a sa imprenta de sa GAZETA DE MALLORCA, Cadena de Cort, número II, y quedarieu ben servits.

Articles de pell moderns y de classe superior, ja sien tarjetes, carteres, petates, xigarreres, etc., etc., hermosos ferm y de profit, s'en ha rebuda una bona remesa a sa tenda den Mir-Cadena de Cort, número II.

Res demostra s'utilitza d'una cosa com s'acceptació que mereix aquella cosa. Sa gran acceptació qu'han obtenguda ses **PLOMES ESTILOGRÀFIQUES** es es milló elogi que d'elles se pot fer.—A sa tenda d'articles per escritori y dibux den J. Mir-Cadena de Cort, n.º II, n'hi ha per tria de diferents classes y preus, totes de fabricació acreditada.

Els molts anys

a

D. Metrobi

D'aquesta aplaudida y xistosa comedietà, acabada d'estampá fa pocs dies, n'hi ha exemplars per vendre a s'imprenta den J. Mir-Cadena de Cort, n.º II.

Preu del exemplar: 3 reals. Comprantne de 10 exemplars en amunt, se farà es 20 per cent de rebaxa.

Es suscriptos a sa GAZETA DE MALLORCA la poren adquirir per 2 reals.

Pis per lloga

N'hi ha un, molt espayós, en es carré des Sindicat (Capelleria) n.º 120: té un teatre amb algunes decoracions y moblatge de cadires y bancs, y al tres habitacions propies per posarhi taules de billar-cuyna y dormitoris.—També estan per lloga uns estudis (*entresuelos*) dins s'entrada n.º 124 d'aquell carré: ténen estable per una bistica y lloc per carretatje.—Allà metex vos ne darán raó.

Disuix — Gran surtit de tota classe d'articles per dibuix. Gènero de primera calidat.—J. Mir-Cadena, 11.

Vinblanc claret, Classe fina, selecta, a mitja pesseta es litro.—Unió, 53, entre es Mercat y es Born.

LA VINYA

Tintes per escriure y copiar de ses fàbriques de més anomenada.—Impr. den J. Mir-Cadena de Cort, n.º II.

Impr. den J. Mir-Cadena de Cort, 11.

**DROGUERÍA Y FERRETERÍA
den MIQUEL BESTARD**

(Plaça de sa Cortera, 2 y 4 — carré de s'Esparteria, 1 y 3.)

En aquest establiment s'hi trobarà la mayna de *Drogues y Productes químics* de tota casta.—*Eynes* per fusters, ferrers y demés menestrals.—Tota classe d'*estopades*, *amiantos* y demés útils per màquines de vapor.—Desincrustant marca «EXCELSIOR» únic d'admirables resultats, per no permetre gens ni mica d'incrustació a ses calderes de vapor.—Representació en aquesta província, de sa companyia UNIÓ ESPANYOLA D'ESPLOSUS: de ses noves CAXES REGISTRADORES, y de sa casa WEYRAT GERMANS, horticultors y floricultors de Valencia.

CORTERA, 2-4.—ESPARTERIA, 1-3.

CASA GRANDÍA

Nous, 12, segon pis, 2.ª porta.—BARCELONA.

Hospedatge per Revds. Sacerdots y demés persones catòliques.—Berener, dinar y sopar: 3 pesetes diaris.

S'hi admeten hostes permanents.—Carrer de Banys

SENYÓS Y SEÑORES

CAP altre remey trobareu més segú per matâ es cucs, ni tan bo de prendre y que sia tan llépol per infants, com es **XAROP VERMÍFUZO** que prepara En SUREDÀ Y LLITERAS.

PER curâ de ràl sa tossina, per tení sempre fresca sa boca, agradable s'alê, y porque es fumadôs no sien perjudicats p'és tabac, no trobareu res com emprâ cada dia ses **PASTILLES SUREDÀ**.

SIENSE sentí sa més petita molestia, fa desapareixe es calls y uys de poll, dexant es pèus qu'es un xalá es caminarhí, es **CALVICIDA SUREDÀ**.

ES per demés dirvos, porque ja u sab tota Mallorca, que ses millós medecines, es més senzills y més complicats aparatos, es bragués més perfeccionats y es fins instruments de Cirugia més moderns y perfets, se troben a sa

Potecaría den SUREDÀ Y LLITERAS

Costa den BROSSA, n.º 9

PALMA DE MALLORCA